Pojęcia kluczowe: *alimentacja, zakres uzasadnionych potrzeb, alimenty małoletnich*

Dobrosława Tomzik

Krytyczna glosa do orzeczenia – wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 marca 2016 r., I ACa 1755/15

Abstrakt

Glosa dotyczy zagadnienia przesłanki determinującej zakres obowiązku alimentacyjnego – uzasadnionych potrzeb małoletnich w odniesieniu do kosztów mieszkania, utrzymania oraz sposobu wyliczania uzasadnionych potrzeb dziecka w przypadku rozstania rodziców.

I. Teza wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 marca 2016 r. I ACa 1755/15

„Brak podstaw do wliczania do obowiązku alimentacyjnego kosztów mieszkania i jego utrzymania. W kwocie alimentów należy uwzględnić niejako ryczałtowo koszty zużycia wody, prądu, gazu do gotowania i ogrzania wody użytkowej dla dzieci. Jednak koszt utrzymania i ogrzania mieszkania obciąża rodzica, któremu powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej, i zobowiązany jest zapewnić dla siebie takie mieszkanie, które umożliwia pobyt z nim dzieci. Stany faktyczne mogą pogląd ten modyfikować".

II. Wstęp

Przedmiotowa glosa ma charakter krytyczny, choć w części twierdzeń sądu należy dostrzec elementy zgodności z doświadczeniem życiowym i wiedzą pozaprawną.

Co interesujące, w uzasadnieniu glosowanego orzeczenia Sąd Apelacyjny w Krakowie poza oceną materiału dowodowego[1] nie poczynił rozważań w uzasadnieniu prawnym w powołaniu na dorobek literatury przedmiotu czy innych orzeczeń sądu krakowskiego czy też innych powszechnych bądź Sądu Najwyższego. Sam jednak

1 Za słuszny, zgodny z doświadczeniem życiowym oraz wiedzą pozaprawną należy uznać pogląf, przykładowo w zakresie braku celowości i zasadności ponoszenia wydatków na pampersy dla zdrowego czteroletniego dziecka.

DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

tymże judykatem stał się wzorem dla innych sądów, co prowadzi do nieprawidłowości i wręcz wypaczenia instytucji obowiązku alimentacyjnego.

III. Stan faktyczny oraz stanowisko sądu

Glosowane orzeczenie wydano na kanwie rozpoznania apelacji od wyroku orzekającego rozwód stron zaskarżonego jedynie w części alimentacyjnej.

Stan faktyczny sprawy przedstawia się następująco: W pierwszej instancji sąd orzekł o rozwodzie stron bez orzekania o winie, władzy rodzicielskiej, kontaktach oraz zasądził alimenty na dwoje małoletnich dzieci stron w kwotach po 900 zł na starsze z dzieci oraz po 800 zł na młodsze. W istocie kwoty zasądzone odpowiadały tym, które wcześniej zabezpieczono w postępowaniu zabezpieczającym. Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany, wnosząc o zmianę orzeczenia jedynie w zakresie alimentacji, podnosząc zarzut w postaci błędu w ustaleniach faktycznych odnośnie do majątkowych i zarobkowych możliwości pozwanego, błędne ustalenia dotyczące kosztów wyżywienia dzieci, jak i pozostałych kosztów, a w szczególności udziału w kosztach utrzymania domu. Zarzucił także naruszenie art. 135 § 1 i 2 k.r.o. przez przyjęcie, że stan faktyczny uzasadnia zasądzenie kwoty 1700 zł na dwoje dzieci w tym wieku. Wniósł o zasądzenie kwot po 500 zł, łącznie 1000 zł. Sąd drugiej instancji przyjął i rozpoznał także wnioski dowodowe pozwanego, wskazujące na pogorszenie się sytuacji zarobkowej pozwanego w postępowaniu międzyinstancyjnym oraz powódki w zakresie pobytu szpitalnego oraz potrzeb małoletnich w tym czasie. Oddalił także wniosek o udzielenie zabezpieczenia zgłoszony w apelacji, który zmierzał do obniżenia świadczeń na oboje małoletnich dzieci stron. W uzasadnieniu wskazywano, że powódka nie pracuje, mieszka u swoich rodziców, gdzie nie ponosi kosztów utrzymania, a zatem żadne koszty nie powstały. Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację pozwanego, zmienił wyrok pierwszej instancji zgodnie z wnioskiem oraz zasądził koszty postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu sąd wskazał, iż w tej sprawie „wyliczony przez Sąd pierwszej instancji koszt utrzymania domu nie odnosi się do powierzchni potrzebnej i odpowiedniej dla dzieci, sposobu korzystania z niego, jak i szeregu dalszych okoliczności". Dokonał przy tym wyliczenia, z którego wynikało, że przy ustaleniach sądu pierwszej instancji zabrakłoby pieniędzy na pokrycie dochodów rodziców i to bez rozważania kredytów oraz utrzymania pojazdów, zaznaczając, że potrzeby dzieci muszą mieścić się w rzeczywistych warunkach funkcjonowania rodziców żyjących razem". Dodatkowo wskazał, że na moment wydania orzeczenia zmniejszyły się możliwości zarobkowe pozwanego, a nadto „pozwany zobowiązany jest do zapewnienia dzieciom właściwych warunków w czasie kontaktów i ponoszenia związanych z tym kosztów".

 DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

IV. Ocena stanowiska sądu

Nie należy zgodzić się z przedstawianym w orzeczeniu poglądem. O ile końcowe stwierdzenie, iż „stany faktyczne mogą modyfikować ten pogląd", pełni funkcję klauzuli zastrzegającej, o tyle kategoryczność, stanowczość przyjętego stanowiska – nieznajdująca oparcia ani w poglądach doktryny, ani w utrwalonej linii orzeczniczej – prowadzi do nadania temu rozstrzygnięciu charakteru precedensowego, mogącego skutkować negatywnymi konsekwencjami dla małoletnich dzieci stron w sprawach o rozwód oraz małoletnich powodów w sprawach o alimenty ze szkodą dla interesów małoletnich dzieci stron w sprawach o rozwód czy też małoletnich powodów w sprawach o alimenty. Dodać przy tym należy, że rozumiejąc treść wprost, uznaje się za zasadę, że koszty mieszkania nie wchodzą w zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletnich, a potrzeby dotyczące mediów należy każdorazowo poza wyjątkami uznać jedynie w kwocie ryczałtowej – nie wiadomo przy tym, jak ten ryczałt obliczać. Stoi to w sprzeczności z zasadami wynikającymi z prawa rodzinnego, a nadto z tym, iż „rozpoznanie spraw wynikających ze stosunków prawnorodzinnych wymaga większej spójności i jednolitości oceny sędziowskiej niż w innych sprawach cywilnych"[2].

Wielokrotnie w literaturze można podać przykłady zbioru potrzeb, które uznaje się za uzasadnione. Każdorazowo w tym zbiorze znajduje się wyszczególnienie kosztów wynikających z potrzeb mieszkaniowych. Przykładowo: Henryk Haak[3] za takowe uzasadnione potrzeby w zakresie utrzymania dziecka uznaje „potrzeby w zakresie wyżywienia, ubrania, mieszkania, ogrzewania, oświetlenia, w razie choroby – leczenia itd. Do potrzeb w zakresie utrzymania zalicza się jednak nie tylko potrzeby materialne, ale również potrzeby niematerialne człowieka". Podobnie Tadeusz Smyczyński, podkreślając, iż potrzeby mają być bieżącymi konsumpcyjnymi w zakresie wyżywienia, odzieży, mieszkania, higieny osobistej, „w pewnym zakresie potrzeb kulturalnych" oraz leczenia[4]. Anna Kiliańska[5] wskazuje na „środki potrzebne do zapewnienia **mieszkania**, ubrania, wyżywienia, leczenia czy opieki w czasie choroby". Nie tylko w odniesieniu do małoletnich, a także do osób starszych wymagających świadczeń podkreśla się w najnowszej literaturze, iż są to „środki potrzebne każdemu w celu zapewnienia sobie wyżywienia, odzieży, **mieszkania**, leczenia, środków czystości, a także zaspokojenia potrzeb kulturalnych[6].

2 T. Smyczyński, *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, Warszawa 2009, s. 20.

3 H. Haak, A. Haak-Trzuskawska, *Obowiązek alimentacyjny. Komentarz do art. 128–1441 KRO oraz związanych z nimi regulacji KPC*, Warszawa 2020, Legalis, art. 135.

4 T. Smyczyński, op. cit., s. 291.

5 A. Kiliańska, *Wysokość alimentów*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny" nr 15 (2/2011), s. 30 za: M. Drzewiecki, *Alimenty*, Gdańsk 2004.

6 A. Koschel-Sturzbecher, *Cywilnoprawne instrumenty zabezpieczenia majątkowej egzystencji osób starszych*, Warszawa 2025.Legalis.

DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

Na uwagę zasługuje także uchwała Sądu Najwyższego z 10.05.1977r. III CZP 26/77[7], wedle tezy której „w pojęciu bieżących, usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej mieszczą się koszty mieszkania ponoszone przez osobę uprawnioną do alimentacji, rozumiane jako bieżące koszty **utrzymania i eksploatacji mieszkania.** Tylko takie koszty są związane z zaspokajaniem bieżących potrzeb mieszkaniowych uprawnionego do alimentacji i jako takie podlegają uwzględnieniu przy określaniu jego usprawiedliwionych potrzeb".

Sąd w glosowanym orzeczeniu zasadniczo nie poczynił większego wywodu, dlaczego nie uznał kosztów mieszkania za potrzebę dziecka, więc trudno podążać za tym tokiem myślenia. Nie jest także wiadomo, skąd ujęcie ryczałtowych kosztów mediów. Nie jest to jednak prawidłowym.

Nie ulega wątpliwości, że także w tezie ujęcie ryczałtowego ujęcia potrzeb małoletnich dzieci znajdują się rozbieżności w zakresie kosztów zużycia mediów, albowiem dla każdego są one zróżnicowane. Są także i takie sytuacje w praktyce, gdzie dzieci wychowują się np. w mieszkaniach socjalnych, w których koszty wyżej wskazane pokrywa Gmina. Jak wskazuje Aleksandra Partyk, świadczenie alimentacyjne nie stanowi matematycznie wyliczanej sumy pieniędzy[8], niemniej można spotkać twierdzenia, jakoby sprawy alimentacyjne należały do „spraw z zakresu zobiektywizowanej rachunkowości"[9]. Poza tym zakres potrzeb dziecka wyznaczają dodatkowo dyrektywy co do wykonywania władzy rodzicielskiej ujęte w art. 96 k.r.o., a więc dostarczanie alimentów ma sprzyjać prawidłowemu wychowaniu dziecka[10]. Nie jest możliwe zatem uznanie ryczałtowe kosztów mediów, gdyż w różnych miejscowościach, a nawet miejscach w tej samej miejscowości, różnić się będą cenowo itd. Nie jest możliwe w pełni ujednolicenie kosztów tak w zakresie utrzymania, jak i wychowania. Nie mamy w prawie polskim, mimo wielu pomysłów przedstawianych w mediach w tym zakresie, na podstawie propozycji czy projektów ustaw, tabelek alimentacyjnych na wzór ustawodawstw innych państw[11]. Wyznaczniki oceny zakresu alimentacji to dalej literalny tekst ustawy.

Zgodzić się należy z Jackiem Wiercińskim, iż „Kodeks rodzinny i opiekuńczy zapewnia sędziemu w art. 135 § 1 szeroki zakres władzy dyskrecjonalnej przy orzekaniu o obowiązku alimentacyjnym[12], niemniej w zakresie dyskrecjonalność nie może oznaczać oderwania od treści ustawy. Nie można przerzucać kosztów utrzymania mieszkania dziecka na jednego rodzica, który wypełnia swoje obowiązki alimentacyjne

7 OSNCP 1977, nr 12, poz. 231.

8 A. Partyk (red.), *Proces cywilny. Sprawa o alimenty. Od wniesienia pozwu do prawomocnego zakończenia postępowania*, Warszawa 2021, LEX/el 2021.

9 J. Ignaczewski, *Komentarz do spraw o alimenty na dziecko* (w:) *Komentarz do spraw rodzinnych*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2014, s. 610.

10 T. Smyczyński, op. cit., s. 292.

11 Szerzej na ten temat: D. Wybrańczyk, *Sytuacja prawna małoletniego dziecka rozwodzących się rodziców*, Warszawa 2022, LEX/el 2022.

12 J. Wierciński (red.), *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, LexisNexis/el 2014, art. 135.

 DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

nie tylko finansowo, ale i w osobistych staraniach, będąc rodzicem wiodącym w życiu dziecka po rozstaniu rodziców. Prowadzić to będzie do wykładni ad absurdum i «nieopłacalności» zajmowania się własnym dzieckiem, w szczególności, iż zarówno «ryczałt», jak i nieuwzględnianie kosztów mieszkania mogą nie pozostawać w jakimkolwiek związku w większości przypadków do postulowanej w doktrynie zasady równości stopy życiowej, wszak największe znaczenie orzecznicze ma jak do tej pory uchwała pełnego składu izby cywilnej i administracyjnej z 16.12.1987 r. III CZP 91/86, definiującą uzasadnione potrzeby, i łącząc je bezsprzecznie z prawem do życia dzieci z rodzicami na równej stopie życiowej, niezależnie od tego, czy żyją **wspólnie, czy też oddzielnie**"[13].

Słusznym wywodem w glosowanym orzeczeniu było dokonanie matematycznych obliczeń i wykazanie przewyższania potrzeb małoletnich ponad potrzeby dotychczasowej rodziny, gdyż winien to w ocenie autorki być standardowy wyznacznik oceny stopy życiowej rodziny oraz porównanie do stanu z chwili orzekania, co jest słuszne w świetle art. 316 k.p.c. Zadaniem sądu w sprawie o alimenty, według autorki, jest dokonanie swego rodzaju porównania, czy potrzeby byłyby realizowane w takim zakresie finansowym, gdyby oboje rodzice żyli wspólnie z dzieckiem, jak jest to wnioskowane.

Niemniej w całości uzasadnienie oraz teza glosowanego orzeczenia pozostają w oderwaniu od bieżącej linii orzeczniczej oraz dotychczas przedstawianej wykładni nie tylko art. 135 kro, ale i innych przepisów, jak art. 128 kro i art. 136 k.r.o. Sąd w podlegającym ocenie glosy orzeczeniu nad wyraz ulgowo potraktował sytuację pozwanego, który zrezygnował z prowadzonej działalności i rozpoczął gorzej płatną pracę oraz wziął pod uwagę to, że musi mieć środki na czas spędzany z dziećmi, co miało wpłynąć na zmianę decyzji sądu pierwszoinstancyjnego. Nie było to zgodnym ani z ówcześnie znaną literaturą, orzecznictwem, ani z obecnymi. Wszak możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej nie wynikają z faktycznie osiąganych zarobków i dochodów, należy oceniać możliwości wobec sił umysłowych i fizycznych danej osoby[14]. Oczywiście czas spędzany z dziećmi w formie realizowanych kontaktów winien mieć wpływ na wysokość alimentacji[15], niemniej nie może determinować tego, że będziemy eliminowali z zakresu alimentacji środki przeznaczone na potrzeby mieszkaniowe. Glosowane orzeczenie stoi z twierdzeniami dotyczącymi zadłużeń ojca nawet w sprzeczności z orzeczeniem wydanym w tym samym sądzie na kanwie sprawy o udzielenie zabezpieczenia w innej sprawie aniżeli omawiana w glosie, to jest postanowienie Sądu Apelacyjnego

13 Podobnie w zakresie równej stopy życiowej także: A. Szlęzak, *Zasada równej stopy życiowej w prawie rodzinnym*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Psychologiczny" 1985/1, s. 37–50 i cyt. tam literatura oraz orzecznictwo.

14 Przykładowo jedynie orzeczenie SN z 9.1.1959 r., 3 CR 212/59, OSPiKA 1960, z. 2, poz. 41; uchwała pełnego składu izby cywilnej SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, Nr 4, poz. 42; wyrok SN z 22.6.2007 r., II UK 229/06, OSNP 2008, Nr 15–16, poz. 232.

15 K. Medyk-Cieśla, *Usprawiedliwione potrzeby małoletniego dziecka w sprawach alimentacyjnych*, „Przegląd Sądowy" 2023/7–8, s. 106 i cytowana tam literatura oraz orzecznictwo.

DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

w Krakowie z dnia 28 maja 2013 r., I ACz 906/13[16], zgodnie z którym „Skarżący, na którym ciąży obowiązek alimentacyjny względem dziecka, nie może upatrywać przesłanki zwalniającej z tego obowiązku w niemożności ponoszenia kosztów utrzymania syna bez uszczerbku dla własnego utrzymania. Rodzice winni bowiem podzielić się z dziećmi każdym, nawet najszczuplejszym dochodem, a postawa pozwanego, przedkładającego własne potrzeby nad potrzeby dziecka nie zasługuje na akceptację. Sam fakt, iż przyczynianie się do kosztów utrzymania dziecka stanowi dla zobowiązanego do alimentacji niedogodność finansową, nie zwalnia go z obowiązku spełniania swych zobowiązań alimentacyjnych, zwłaszcza w sytuacji, gdy matka małoletniego swój obowiązek alimentacyjny wypełnia także poprzez osobiste starania o jego wychowanie. Zakres obowiązku alimentacyjnego może i powinien być większy od wynikającego z faktycznych zarobków i dochodów zobowiązanego, jeśli przy pełnym i właściwym wykorzystaniu jego sił i umiejętności zarobki i dochody byłyby większe, a istniejące warunki społeczno-gospodarcze i ważne przyczyny takiemu wykorzystaniu nie stoją na przeszkodzie".

Także i w tym miejscu podkreśla się, że standardem jest ujęcie zakresu alimentacji poprzez uznanie, że rodzic ma obowiązek podzielić się każdym dochodem z dzieckiem.

Również nie jest zrozumiałe, dlaczego sąd w glosowanym orzeczeniu podniósł o tym, że istnieją zadłużenia kredytowe, które także brał pod uwagę, skoro pierwszeństwo w zakresie zadłużeń czy też wierzytelności (z punktu widzenia wierzyciela) mają roszczenia alimentacyjne, zaś zgodnie chociażby jedynie z wyrokiem SN z 12 listopada 1976 r., III CRN 236/76, niepubl.[17] „Na wysokość *alimentów* nie mogą mieć wpływu obciążające pozwanego w sprawie sądowej koszty sądowe i koszty procesu. Także zadłużenie bankowe pozwanego nie może powodować ograniczenia należnych małoletniemu powodowi środków utrzymania i wychowania. Osoba bowiem, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, musi się z tym liczyć przy podejmowaniu wydatków na zakup mebli, telewizora, lodówki itp. i ich wysokość planować stosownie do posiadanych możliwości z uwzględnieniem wspomnianego obowiązku alimentacyjnego".

Stanwisko sądu co do rodzica, któremu powierzono władzę rodzicielską, różnicują także sytuację rodziców, którym obojgu w wyroku powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej, wskazując jedynie miejsce zamieszkania dziecka czy dzieci przy jednym z rodziców.

16 LEX nr 1448548.

17 J. Gudowski, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Orzecznictwo. Piśmiennictwo*, LEX/el 2024, art. 135.

 DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

V. Wnioski końcowe

Orzeczenie wobec stanu faktycznego miało w pewnym zakresie swoje uzasadnienie, niemniej tworzy niebezpieczny precedens. Zastosowanie sformułowania „może" w ostatnim zdaniu nie implikuje obowiązku każdorazowego badania przez sąd, czy w danym przypadku do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich należy zaliczyć także koszty mieszkania oraz jego utrzymania ponoszone przez rodzica wiodącego, lecz wskazuje na uzależnienie takiej oceny od okoliczności konkretnej sprawy, używając zwrotu „to zależy". Nie wiadomo, od czego zależy, bo sąd w tym zakresie swojego uzasadnienia już nie rozwinął. Nie można zapominać, że dziecko także mieszka, korzysta z mieszkania, ma swój pokój/pomieszczenie, zaś opłaty wynikające z najmu czy też własności także i je obciążają. O ile zgodzić należy się z tym, iż w zakres obowiązku alimentacyjnego nie powinniśmy wliczać kredytów zawieranych na potrzeby mieszkaniowe spłacanych przez rodzica sprawującego pieczę bezpośrednią nad dzieckiem[18] (w końcu oboje rodzice są zobowiązani do alimentacji), to nie może ostać się wykładnia zaproponowana przez krakowski judykat opisany niniejszą glosą.

Wybór tego konkretnego orzeczenia nie jest przypadkowy. Dostrzegalne jest bowiem, że sądy coraz częściej odwołują się w uzasadnieniach do glosowanego rozstrzygnięcia, czyniąc to bez pogłębionej argumentacji i poprzestając na jego powieleniu. Na dzień sporządzania niniejszej glosy zacytowano je w 32 orzeczeniach oraz 4 publikacjach wskazanych przez portal LEX[19]. Orzeczenie to cytowane było jako wyznacznik działania nie tylko w zakresie małoletnich, ale i nawet wyznaczania równej stopy życiowej małżonków w sytuacji okołorozwodowej (rozwód oraz roszczenie byłego małżonka) czy innych uprawnionych do alimentacji. Stosuje się wnioskowanie per analogiam, a analogia w zakresie obowiązków, także alimentacyjnych, jest niedopuszczalna. Nawet jeśli zwrócić uwagę na to, iż mówimy o korelacie, to jednak każdy z rodziców winny być równy wobec prawa, żaden nie powinien być „uprzywilejowany" w niesprawowaniu bieżącej pieczy nad swoim dzieckiem. Dziecko nieposiadające dochodu nie ma faktycznej możliwości realizowania powinności przyczyniania się do pokrywania kosztów utrzymania rodziny zgodnie z art. 91 k.r.o. (który nie ma

18 W tym zakresie szerzej za wyrokami SN z 30.06.2021 r., I NSNc 79/20, LEX nr 3194273, uzasadnienie wyroku SO we Wrocławiu z 21.03.2022 r., XIII Ca 106/22, niepubl. – K. Medyk-Cieśla, op. cit., s. 105.

19 W bazie LEX wskazano wyroki SR w Kole: z 3.06.2024 r. III RC 12/24, 10.01.2024r. III RC 137/23, z 14.12.2023 III RC75/23, z 13.12.2023 r. III RC 122/23; z 17.11.2023 r. III RC 117/23, z 30.10.2023 r. II RC 251/22, 19.07.2023 r. III RC 299/22, z 28.06.2023 r. III RC 189/22, z 16.02.2023 r. III RC 157/22, z 20.01.2023 r. III RC 287/22, z 20.12.2022 r. III RC 289/21, z 14.06.2022 r. III RC 289/21, z 3.06.2022 r. III RC 160/21; z 13.04.2022 r. III RC 229/21, z 8.02.2022 r. III RC 145/21; wyrok SA w Krakowie z 12.12.2023 r. I ACa 801/22 – dot. zakresu pomiędzy byłymi małżonkami; wyrok SR W Bydgoszczy z 27.09.2021 r., VI RC 234/21; wyrok SR w Toruniu z 14.12.2020 r. III RC 27/20; wyroki SO w Olsztynie z 19.08.2020 r. VI RCA 88/20 oraz z 8.07.20202 VI RCA 56/20; wyrok SR w Gorlicach z 10.10.2019 r. III RC 103/18; postanowienie SA w Krakowie z 8.02.2017 r. I ACz 2684/16; wyrok SR w Legionowie z 28.02.2018 r. III RC 363/15; wyroki SR w Toruniu: z 10.10.2018 r., III RC 102/18 , z 25.09.2018 r. III RC 244/18 ; z 28.02.2018 r. III RC 1002/17; z 19.10.2017 r. III RC 117/17; z 22.06.2017 r. III RC 555/16, z 20.06.2017 r. III RC 719/16; z 28.02.2017 r. III RC 730/16 , z 30.01.2017 r. III RC 535/16, z 12.01.2017 r. III RC 512/16.

DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

charakteru alimentacyjnego, stanowi jednak powinność względem relacji rodzic – dziecko), a takowa przesłanka istnieje nawet, gdy dziecko mieszka tylko u jednego z rodziców[20]. Czyni zadość tejże powinności dochodom, jakie pozyskuje z alimentów od drugiego rodzica. Wartym zaznaczenia jest przy tym, że sąd, oceniając koszty mieszkania (czynszu, podatków, opłat za media), winien dokonać stosownego podziału wydatków na wszystkie osoby korzystające w odpowiednim do tego zakresie. A zatem nie ryczałt, a proporcja, działania matematyczne[21].

adw. Dobrosława Tomzik

Autorka jest adwokatem przy Izbie Adwokackiej w Katowicach, mediatorem stałym na listach prezesów SO w Katowicach i Sosnowcu, arbitrem w Sądzie Polubownym przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie oraz przy Regionalnej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach, autorką wielu publikacji z zakresu prawa i procedury cywilnej; obroniła pracę doktorską w dyscyplinie nauki prawne na Wydziale Prawa i Administracji Uczelni Łazarskiego w Warszawie.

The author is an advocate at the District Bar Association in Katowice, a permanent mediator on the lists of the presidents of District Courts in Katowice and Sosnowiec, an arbitrator at the Court of Arbitration at the Chamber of Industry and Commerce in Kraków and at the Regional Chamber of Industry and Commerce in Gliwice; she has written numerous publications in the field of civil law and procedure; she defended her PhD dissertation in the discipline of legal sciences at the Faculty of Law and Administration of the Lazarski University in Warsaw.

ORCID: 0000-0002-5163-8851

20 Za: J. Ignatowicz (w:) *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, K. Pietrzykowski (red.), Warszawa 2012, s. 860; P. Wicherek (w:) *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz aktualizowany*, M. Fras, M. Habdas (red.), LEX/el 2023, art. 91.

21 Szerzej na ten temat: J. M. Łukasiewicz (w:) *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. M. Załucki, Legalis 2023, komentarz do art. 133 oraz K. Medyk-Cieśla, op. cit., s. 110.

 DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

Abstract

Keywords: *alimony/maintenance,* **extent of justified needs, child maintenance**

Critical commentary on the judgment of the Court of Appeal in Krakow of 23 March 2016, I ACa 1755/15

The commentary concerns the issue of the criterion determining the scope of the maintenance obligation: the justified needs of minors in relation to the costs of housing, cots of living and the method of calculating the justified needs of the child in the event of the parents no longer living together.

Bibliografia

1. **Drzewiecki Michał,** *Alimenty*, Copyright by Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2004
2. **Gudowski Jacek,** *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Orzecznictwo. Piśmiennictwo*, LEX/el 2024, art. 135
3. **Haak Henryk** (w:) H. Haak, A. Haak-Trzuszkawska, *Obowiązek alimentacyjny. Komentarz do art. 128–1441 KRO oraz związanych z nimi regulacji KPC*, Warszawa 2020
4. **Ignaczewski Jacek,** *Alimenty. Komentarz*, Warszawa 2009
5. I**gnaczewski Jacek,** *Komentarz do spraw o alimenty na dziecko* (w:) *Komentarz do spraw rodzinnych*, red. J. Ignaczewski, Warszawa 2014
6. **Ignatowicz Jerzy** (w:) *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. K. Pietrzykowski, Warszawa 2012
7. **Kiliańska Agata,** *Wysokość alimentów*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny" nr 15 (2/2011)
8. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. J. Wierciński, LexisNexis/el. 2014
9. **Koschel-Sturzbecher Agata,** *Cywilnoprawne instrumenty zabezpieczenia majątkowej egzystencji osób starszych*, Wyd. 1, Warszawa 2025
10. **Łukasiewicz Jakub M.** (w:) *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. M. Załucki, Legalis 2023, komentarz do art. 133
11. **Medyk-Cieśla Katarzyna,** *Usprawiedliwione potrzeby małoletniego dziecka w sprawach alimentacyjnych*, „Przegląd Sądowy" 2023/7–8
12. Orzeczenie SN z 9.01.1959 r., 3 CR 212/59
13. **Partyk Aleksandra,** *Proces cywilny. Sprawa o alimenty. Od wniesienia pozwu do prawomocnego zakończenia postępowania*, Warszawa 2021, LEX/el. 2021. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 maja 2013 r., I ACz 906/13
14. **Smyczyński T.,** *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, Warszawa 2009

DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7

15. **Szlęzak Andrzej,** *Zasada równej stopy życiowej w prawie rodzinnym*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Psychologiczny" 1985/1
16. **Wicherek Piotr** (w:) *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz aktualizowany*, red. M. Fras, M. Habdas, LEX/el 2023, art. 91
17. **Wybrańczyk Daniela,** *Sytuacja prawna małoletniego dziecka rozwodzących się rodziców*, Warszawa 2022 , LEX/el 2022.Wyrok SN z 22.6.2007 r., II UK 229/06

 DOI: 10.54383/0031-0344.2026.01.7